

PROF.DR. YAŞAR ÇORUHLU HAYATI YAYIN VE ÇALIŞMALARI

HAYATI

Yaşar Çoruhlu, 01. 01. 1964 yılında Trabzon’ da doğdu. İstanbul Davudpaşa Lisesi’ ni bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi ‘ ne girdi. Türk ve İslâm Sanatı kürsüsünde öğrenime başladı.YÖK kurulduktan sonra Arkeoloji ve Sanat Tarihi olarak birleştirilen bölümde, Sanat Tarihi anabilim dalına devam ederek 1985 yılında yüksek öğrenimini tamamladı. 16 Nisan 1986 da Mimar Sinan Üniversitesi (şimdiki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) Fen – edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü’ nde asistan olarak göreve başladı.

1985 – 86 döneminde yüksek lisansını *Anadolu Selçuklularının Taş Tezyinatında Orta Asya İle Bağlantılar* konulu teziyle tamamladı. 1988 – 89 döneminde başladığı Doktora çalışmalarını ise 1992 ‘ de tamamladı ve *Türk Resim Sanatında Hayvan Sembolizmi* başlıklı teziyle Doktor ünvanını aldı.

1993 yılında, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü’nde Yrd. Doç. Dr. Olarak öğretim üyeliğine yükselen Çoruhlu, 2002 yılında aynı Üniversite ve bölümde Doçentlik kadrosuna atandı ve 2006’da profesör oldu. 2016’dan 2017 yılının Temmuz ayına (17 Temmuz) kadar sözü edilen Üniversitede kendi isteği ile emekli olana kadar Prof. Dr. Öğretim üyesi olarak görevine devam etti.

Araştırmacı, çalışmalarını Orta ve İç Asya Türk sanatı ve arkeolojisi, Türk Mitolojisi, Türk sanatında ikonografi ve semboller, Asya ve Anadolu Türk Sanatı İlişkileri konularında yoğunlaştırmıştır. Çok sayıda Milletler arası ve milli kongre ve sempozyum (Seminer vs) lara katılmış, kitapları ve birçok makalesi yayınlanmıştır. Adı geçen Üniversitede ve bölümde , Doktora düzeyinde, *Türk Sanatı’ nda İkonografi Araştırmaları, Orta Asya Türk Kaya Resimleri, Orta asya Türk Resim Sanatı*,Yüksek Lisans seviyesinde, *Asya Türk Arkeolojisi* ve *Türk Sanatında Semboller*, Lisans’ ta ise *Türk Mitolojisi, İslamiyetten Önce Türk Sanatı, İslamiyetten Sonra Asya Türk Sanatı, Çin Sanatı (Seçmeli), Hint Sanatı (Seçmeli)* derslerini vermiştir.

Yaşar Çoruhlu, Türkiye’de Orta ve İç asya Türk Sanatı, Türk Mitolojisi ve Türk Sanatı’nda İkonografi ve Sembolizm konularında 31 yılı kapsayan çalışmalarını halen sürdürmekte olup Türkiye’de daha önce bu alanlarda faaliyet

gösteren, vaktiyle asistanı olduğu hocası Prof. Nejat Diyarbekirli, Prof. Dr. Emel Esin'den ve Türk Mitolojisi alanında Prof. Dr. Bahaeddin Ögel'i takiben, en yetkin ve verimli bir şekilde bilimsel üretim yapan ve bugün itibariyle alanında tek ve zirvede olan ve alanında tanınmış bir bilim insanıdır. Çalışmaları ile Türkiye'deki Orta ve İç Asya Türk Sanatı araştırmalarının bilhassa da erken devir Türk sanatı çalışmalarının akademik çevrelerde tutunmasını, benimsenmesini, gelişmesini ve yayılmasını sağlamıştır. Kendi alanı ile ilgili olarak yayınlanan pek çok kitap ve makalede Prof. Dr. Yaşar Çoruhlu'nun yayın ve çalışmalarına atıfta bulunulmuştur.

Çoruhlu çalışma süreci içerisinde Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan, Azerbaycan, İran, Ukrayna ve Kırım, Romanya ve Moldavya, Macaristan gibi ülkelerde çalışma ve incelemeler yapmış, kendi alanında Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora tezleri çalıştırmış, kitaplar ve pek çok makale yayınlamış, çeşitli uluslar arası ve ulusal sempozyum ve kongrelere katılmıştır. Türkiye'de ilk defa olmak üzere "**Uluslar Arası Avrasya Türk Sanatları Kongresi**" başlığı altında kongreler düzenlemiş, **Kars / Ani kazılarının** dört yıl başkanlığını sürdürmüş ve ayrıca altı yıl boyunca İstanbul Anıtlar bölge kurulunda üye ve başkan yardımcılığı görevini yapmıştır. Bunların dışında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olan "Türk Sanatı Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi " 'nin, kendi isteği ile emekli olduğu tarihe kadar müdürlüğünü de yapmıştır.

Yaşar Çoruhlu Orta ve İç Asya Türk sanatları ve Türk Mitolojisi konularında çeşitli kurum ve üniversitelerde birçok konferans vermesinin yanısıra sözü edilen bu konularda çok sayıda televizyon programına katılmış dergi ve Televizyon belgesellerinde kendisiyle röportajlar gerçekleştirilmiştir.

YAYIN VE ÇALIŞMALARI

TEZLER:

- **Anadolu Selçuklularının Taş Tezyinatında Orta Asya ile Bağlantılar, 2** cilt, M. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Programı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, istanbul 1988, 378 s., 79 çizim, 229 resim.
- **Türk Resim Sanatı'nda Hayvan Sembolizmi, 2 Cilt**, M.S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Türk ve İslam Sanatları Programı Yayınlanmamış Doktora Tezi, istanbul (Mayıs) 1992, 1001 s.metin, 126 çizim, 199 Resim.

KİTAPLAR:

- **Türk sanatının ABC'si**, Simavi yayınları. İstanbul 1993.
- **Türk Sanatı'nda Hayvan Sembolizmi**, Seyran Yayınları, İstanbul 1995.
- Türk Sanatı'nda Hayvan Sembolizmi**, Kömen Yayınları, Konya 2014 (Geliştirilmiş 2.baskı).
- **Erken Devir Türk Sanatının ABC'si**, Kabalcı Kitabevi, İstanbul 1997.
- **Türk Mitolojisinin ABC'si**, Kabalcı Kitabevi, İstanbul 1999.
- **Türk İslam Sanatı'nın ABC'si**, Kabalcı Kitabevi, İstanbul 2000.
- **Türk Mitolojisinin Anahatları**, Kabalcı Kitabevi, İstanbul 2002 (6.baskı 2013)
- (A. Acar – Ü. A. Yılmaz – B. Ceren ile birlikte) , **Sultan Sancar Türbesi – Soltan Sanjar Kümmedi** , TİKA Yayınları, Ankara 2004.
- **Erken Devir Türk Sanatı**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2007 (3.baskı 2017)
- Eski Türklerin Kutsal Mezarları Kurganlar**, Ötüken Kitabevi, İstanbul 2016.
- Türk Sanatı'nda Hayvan Sembolizmi, C. I-II**, Ötüken Kitabevi, İstanbul, 2019.

BİLDİRİLER (ULUSAL VE ULUSLAR ARASI):

- *Türk işleme motiflerinin Kütahya çini eserleri üzerinde desen olarak kullanılması*, **Milletlerarası I. Türk Çini ve Seramik Kongresi**, 6-11. VII, 1986 Kütahya (Bildiri metinleri kitap olarak basılamamıştır).

- “*Lotus ikonografisi ve Uygur sanatında lotus*”, **Uluslar arası Osmanlı Öncesi Türk Kültürü Kongresi**, 4-7 Eylül 1989, Ankara, Ankara 1997,, s. 155-168, -4-Res.1-23.
- “*İslamiyetten önceki Türk sanatında hayvan mücadele sahneleri*”, **Sanat Tarihinde İkonografik Araştırmalar Güner İnalca Armağan**, H.Ü. Edebiyat Fak.Armağan Diz. 4, Ankara 1993, s. 117-141.
- “*Türk sanatında hale*”, **Dokuzuncu Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi-Bildiriler**, 23-27 Eylül 1991, C.I, Ankara 1995, s.577-592.
- “*Türk sanatında görülen hayvan figürlerine "Gök ve Yer" sembolizmi açısından bir bakış*”, **III.Uluslar arası Türk Kültürü Kongresi**, Ankara 25-29 Eylül 1993 (bildiri metni daha sonra bir dergide yayınlanmıştır).
- “*Türkiye'de Asya Türk sanatı ve arkeolojisine dair bir müzenin kurulması hakkında bazı görüşler*”, **T.C. Dz.K.K. Deniz Müzesi Komutanlığı I.Müzecilik Sempozyumu Bildiriler**, 14 Ekim 1993, D.K.K. Basımevi, istanbul 1994, s.57-65.
- “*Orta ve iç Asya Türk sanatı araştırmalarının Anadolu Selçuklu sanatı bakımından ehemmiyeti*”, **S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi, IV. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri** 25-27 Nisan 1994 Konya 1995, s.69-77.
- “*Türk sanatında savaş ve barış sembolleri*”, **II.Müzecilik Semineri Bildiriler**, Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı, 19-23 Eylül 1994, İstanbul 1995,s.136-138.
- “*Türk kozmolojisinde yer alan bazı unsurların Türk halılarındaki izleri*”, **II. Milletlerarası Türk Halıları ve Orta Asya Halıcılığı Kongresi**, 14-17 Ekim 1994, istanbul (bildiri kitabı yayınlanamadığı için yazı bir dergide yayınlandı).
- “*Türk eserlerim değerlendirmeleri bakımından Macaristan (bilhassa Budapeşte) Müzeleri*”, **Kuruluşunun 150. Yılında Türk Müzeciliği Sempozyumu HLBildirileri**, 24-26 Eylül 1996 istanbul., Ankara 1997, s.126-134.
- “*Orta Asya 'dan Anadolu 'ya Lahit (veya taş sanduka) lerde görülen hançer-bıçak tasvirlerinin sembolizmi*”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüpsultan Sempozyumu I**, 9-11, 1997, istanbul 1997, s.60-70.

- "*Sultan Sancar Türbesi'nin içerisinde bulunduğu tarihi doku*", **Uluslar arası Dördüncü Türk Kültürü Kongresi Bildirileri 4-7 Kasım 1997, Ankara** (Haz. Azize Yasa), Ankara 1999, s.191-204. Resim s.397-411.
- "*Uygur sanatında saçın ikonografik tertibi*", **M.Ü. Türk Kültüründe Ayrıntılar-Saç Düzenlemesi Sempozyumu** (2000 yılı içerisinde yayınlanacaktır).
- "*Azerbaycan 'in Şeki şehrindeki han sarayı üzerine gözlemler*", **Avrupa Sanatı ve Batılılaşma Dönemi Türk Sanatı Semineri (Sanat Tarihi Semineri)**, 11-13 Mayıs 1997 (bildiriler kitabı yayınlanmamış, yazı bir dergide çıkmıştır).
- "*Selçuklu sanatında görülen kuyruğu düğümlü at tasvirlerinin ikonografik ve ikonolojik mahiyeti*", **Selçuk Ün. VI. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri**, 16-17 Mayıs 1996, Konya 1997, s.227-267.
- "*Eyüp ve çevresindeki mezartaşlarında görülen kase içinde meyve tasvirlerinin sembolizmi*", **Tarihi, Kültürü ve sanatıyla II.Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler**, 8-10 Mayıs 1998, İstanbul 1998, s.1 18-127.
- "*Kurgan ve çadır (yurt) 'dan kümbet ve türbeye geçiş*". **Geçmişten Günümüze Mezarlık Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu, 11-13 Aralık 1998 İstanbul.**, İstanbul 1999, s.47-62.
- "*Türk Sanatı'nda görülen hayvan figürlerine "Gök ve Yer" sembolizmi açısından bir bakış*", **Uluslar arası Üçüncü Türk Kültürü Kongresi Bildirileri 25-29 Eylül 1993, Ankara, C. I, Ankara 1999, s.243-259 + 28 Resim**
- "*Orta Asya Türk tasvir sanatındaki mücadele sahneleri ve sembolizminin Osmanlı minyatürlerindeki yeri*", **Osmanlı' nın Dış Dünyaya Bakışı – 03 Aralık 1999 Seminer Bildirileri**, Sanat Tarihi Derneği Yayınları, İstanbul 2003, s.63 – 90.
- "*Göktürk devri keramik sanatı üzerine bir deneme*", **VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Sempozyumu (8 – 10 Nisan 2002) Bildiriler** (Edit. M. Denктаş – Y. Özbek – A. Sağıroğlu Arslan) , Erciyes Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü, Kayseri 2002, s.299 – 319.
- "*Orta ve İç Asya' da kazı ve araştırmalarda elde edilen materyale göre erken devir Türklerinde çizme*", **Ayakkabı Kitabı** (Edit. Emine Gürsoy Naskali), Kitabevi , İstanbul 2003, s.159-199.

- “*Göktürk heykellerinin özellikleri*”, **Uçuncu Ming Jıldıktın Bosogosunda Türk Sivilizatsiyası- Üçüncü Bin Yılın Eşiğinde (Milletlerarası) Türk Uygarlığı Kongre Bildirileri 2 –3 Ekim 2000, Bişkek, Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları, Bişkek 2003, s.153 – 168.**
- “*Uygur Sanatında saçın ikonografik tertibi*”, **Saç Kitabı** (Editör Emine Gürsoy Naskali), Kitabevi, İstanbul 2004, s.63 – 69.
- “*Selçuklu ve Osmanlı Sanatında Tavaf Ritüelinin Yeri*”, **IX. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, Ürdün 2003** (Kongre kitabı henüz yayınlanmadı).
- “*Türk sanatındaki insan figürlerine ellerinde tuttukları nesnelere açısından bir bakış*”, **Sanatta Anadolu – Asya İlişkileri Sempozyumu Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı’ ya Armağan, 6 – 7 mart 2003, H. Ü. Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü, Ankara 2006.**
- “*Türk Şehircilik geleneği açısından Kırgızistan’ daki Koşoy Kurgan ve Burana kentlerine bir bakış*”, **VII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırma Sempozyumu** (Yay. Haz. G. Köroğlu), MSGS Ün. Fen-Edebiyat Fak. Sanat Tarihi Böl. 7-9 Nisan 2003 , İstanbul 2006, s.68-74,212-216 (Resimler) .
- “*Türkmenistan / Eski Merv’deki Sultan Sancar Türbesi’nin Restorasyon çalışmaları (2001-2004)*”, **VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu** (Haz. T. Çoruhlu) **Fen-Edebiyat Dergisi, C. VII,S. 1, Sakarya Ün. Fen- Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü 26-28 Nisan 2004 , Sakarya 2005 .**
- Timurlu Dönemi Çini ve Keramik Sanatında Hayvan Figürleri, Ölümünün 600.Yılında Emir Timur ve Mirası Uluslararası Sempozyumu* (Editörler Abdulvahap Kara-Ömer İşbilir),International Symposium On Amir Timur And His Heritage İn the 600.Death Anniversary,26-27 Mayıs 2005 Bildiriler /Papers, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Doğu Kütüphanesi, İstanbul 2007, s.271-306.
- “*Göktürk Devrinden Bazı Heykeller Üzerine Düşünceler*”, **IX. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu – Bildiriler** (Haz. H. Gündoğdu , vd.) , 21-23 Nisan 2005, Erzurum 2006, s.171-187.
- Kazakistan/Taraz Yakınında Ayşe Bibi Türbesi, X.Ortaçağ-Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 03-06 Mayıs 2006-Prof. Dr. H. Örcün Barışta’ya Armağan, Ankara 2009, s.241-262.*

-“*Türklerde Kurgan Tipi Mezarın Ortaya Çıkışı*”, **XV. Türk Tarih Kongresi Ankara 11-15 Eylül 2006 Kongreye Sunulan Bildiriler-Orta Asya ve Kafkasya Tarihi**, C.II, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 2010, s.559-570.

-“*Meyve Sunma Sahnelerinin Anlamı*”, **Meyve Kitabı** (Editörler: E. Gürsoy Naskali-D. Herkmen), Kitabevi Yayını, İstanbul 2006, s.3-19.

-“*Arkeolojik Kazı Sonuçlarına Göre Türklerde Mezarlara At Gömme Geleneği*”, **38. ICANAS 10-15.09.2007 Ankara/Türkiye Bildiriler-Tarih ve Medeniyetler Tarihi**, Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, C. III, Ankara 2012, s.1051-1069 + 41 resim.

-“*Kurganlardaki Bazı Ahşap Lahit Örneklerine Biçim ve Sembolizm Açısından Bir Bakış*”, **1.Uluslararası Avrasya Arkeoloji Kongresi FICEA 2007 Bildiriler** (Editör Semih Güneri), 1, İzmir 2007, s.51-64.

-“*Türk Sanatı'nda Ejder Öldürme Sahnelerinin Sembolizmi*”, **Av ve Avcılık Kitabı** (Editörler E. Gürsoy Naskali-H. Oytun altun), Kitabevi Yayını, İstanbul 2008, s.103-130.

-*Bir İpek Yolu Şehri : Ani*, **XII.Ortaçağ-Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Sempozyumu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü, 15-17 Ekim 2008** (Editörler A.Osman Uysal-A. Yavaş-M.Dündar-O.Koçyiğit), İzmir 2010, s.427-447.

-“*İç Asya Türk Topluluklarına Ait Tunç Tören Kazanları ve Çin Sanatındaki Örneklerine Mukayeseli Bakış*”, **6.Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri** (Hazırlayan Şebnem Ercebeci), C.III, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 2009, s.1173-1193.

-“*Türk Sanatı ve Mitolojisinde Kötülüğün Tasviri*”, **Lanet Kitabı** (Editör E. Gürsoy Naskali), Kitabevi Yayını, İstanbul 2009, s.405-450.

- *2008 Dönemi Ani Kazılarında Ortaya Çıkarılan İnsan ve Hayvan Figürlü Keramik Kaplar Üzerine Değerlendirmeler*, **XIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 14-16 Ekim 2009- Proceedings of The XIIIth Symposium of Medieval And Turkish Period Excavations and Art Historical Researches 14-16 October 2009** (Yayına Hazırlayanlar Kadir Pektaş-Saim Cirtil-Selda Özgün Cirtil-Gökçen Kurtuluş Öztaşkın-Hicran Özdemir-Erbil Aktuğ-Ramazan Uykur), s.185-196.

- *Türkmenistan ve Azerbaycan Kaleleri-Castles of Turkmenistan and Azerbaijan, Savunma Hatlarından Yaşam Alanlarına Kaleler-19. Kaleli Kentler Sempozyumu-19th Walled Towns Symposium,8-11 Ekim/October, Bursa-Osmangazi 2009*,Bursa 2010, s.60-83.
- (j.Özlem Oktay İle Birlikte), *2006-2009 Kars-Ani Kazılarında Ortaya Çıkarılan Cam Bilezikler Üzerine, XIV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 20-22 Ekim 2010-Proceedings of the XIVth Symposium of Medieval And Turkish Period Excavations and Art History Researches 20-22 October 2010* (Yayına Hazırlayanlar/Editors: Ali Baş-Remzi Duran-Osman Eravşar-Şükrü Dursun), Kömen Yayınları Konya 2011, s.155-172.
- *Yeni Dönem Kars-Ani Kazıları 2007-2009 Yılı Çalışmaları, Proceedings of The ICEA 2010 Tire-2nd International Congress of Eurasian Archaeology-East Anatolian and Caucasian Bronze Age Cultures* (Edited A. Semih Güneri), 1-5 March 2010, Tire, İzmir,Türkiye,İzmir 2013, s.77-112.
- Ani the Silk Road City and Ani City Excavations Between 2006-2009-İpek Yolu Şehri Ani Ve Ani Kazıları (2006-2009),The Second International Ahlat-Eurasia Symposium on Science, Culture And Art 25th-27th September 2013 Ahlat-Bitlis-II.Uluslararası Ahlat-Avrasya Bilim, Kültür ve Sanat Sempozyumu 25-27 Eylül 2013 Ahlat-Bitlis* (Editors-Hazırlayanlar Oktay Belli-Vedat Evren Belli), Bitlis Eren Üniversitesi Yayını, İstanbul 2014, s. 141-157.
- *Orta ve İç Asya Türk Heykelleri ve Resimlerinden Selçuklu İnsan Tasviri ve Osmanlı Hükümdar Portrelerine Gelişme,Ciepo İnterim Symposium Central Asiatic Roots of Ottoman Culture* (Edited: İlhan Şahin-Baktıbek İsakov-Cengiz Buyar), İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (ISTESOB) Yayını, İstanbul 2014, s.587-614.
- Kars / Ani Kazılarında Ortaya Çıkarılan Bir Mezar Yapısı Münasebetiyle İç Asya Kurganlarının Türk-İslam Mezar Anıtlarının Oluşumundaki Rolü Üzerine Düşünceler, Altay Communities-Migrations and Emergence of Nations* (Editors: Han Woo Choi-İlhan Şahin-Byung Il Kim-Baktıbek İskaov-Cengiz Buyar), İstanbul Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Yayını (İstesob), İstanbul 2014,s.179-210.

-*The Ceramics which are Unearthed from Western Part of the Middle Rampart at Ani Excavations / Kars/Ani Kazılarında Orta Surun Batısından Çıkarılan Keramikler*, **I. Uluslararası Ani-Kars Sempozyumu 14-16 Ağustos 2014, Kafkas Üniversitesi-The First International Symposium of Ani-Kars-14-16th August 2014-Kafkas University-Kars** (Hazırlayan Oktay Belli- A. Yardımcı-V.Evren Belli-C. Çelik), İstanbul 2016, s.91-103.

MAKALELER (ULUSAL-ULUSLARARASI):

- "*Türk şamanizminde "biçim değiştirme" (metamorphosis) olayı ve Türk sanatı ile bagiantısı üzerine birkaç söz*", **Sanat tarihi Araştırmaları Dergisi**, C.I.S.1, Kasım 1987, s.54-58.
- "*Anadolu Selçuklu taş süsleme sanatında "yıldız sistemleri" (nin kaynağı)*, **Antika Dergisi**, S.34, Şubat 1988, s.47-53 (Türkçe-İngilizce).
- "*Padişah askılarının manası*, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S. 13, Ocak 1988, s.1(M3).
- "*Akkışla/Pamucak Türkmen obası ve bazı görüşler*", **Türk Dünyası Tarih dergisi**, S.26, Şubat 1989, s.49-59.
- "*Bahaeddin ögel'den kalan derin izler Prof.Dr.Bahaeddin Ö gel'in (1924-1989) eserlerinin Türk Sanat Tarihi ve Türk Sanat Tarihçiliği bakımından ehemmiyeti*", **Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi**, C.2, S.5, Ağustos 1989, s.39-41.
- "*Uygur Sanatı'nda Lotus*", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S.61, Ağustos 1989, s. 107-127.
- "*Leningrad Hermitage Müzesi ve Türk Sanatı*", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, **Prof.Dr.Bahaeddin ÖgeFe Armağan**, S.65, Nisan 1990, s.283- 302
- "*İslâmiyetin kabulünden sonraki Asya Türk sanatında hayvan üslubunun izleri*". **Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi**, C.7, S.26,1990, s.11-15.
- "*Erken devir Türk sanatındaki hayvan tasviri geleneginin Uygurlardaki devamı üzerine notlar*", **Türk Kültürü Araştırmaları**, **Prof.Dr.Muharrem Ergini Armağan**, Yıl XXVIII/1-2 (1990), Ankara 1992, s.357-363.

- “Uygurca yazılmış Oğuz Kağan Destanı 'ndaki bazı unsurların Türk Sanat Tarihi ile ilişkileri üzerine notlar”, **Türklük Araştırmaları Dergisi**, S.6 (1990), İstanbul 1991, s.85-110.
- “Kültigin 'in baş heykel'inin ikonografik bakımdan tahlili”, **Mimar Sinan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S. 1. Aralık 1991, İstanbul 1991,s.118-138.
- “Nagyszentmiklos hazinesindeki iki sürahi üzerinde bulunan yırtıcı kuş (kartal/garuda) figürlü kompozisyonların Türk sanatı ve ikonografisindeki yeri”, **Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi Prof.Dr.Yılmaz Önge Armağanı**, Konya 1993.S.319-337.
- “Batılılaşma Dönemi, istanbul cami mimarisinde taçkapılar”, **Türk dünyası Araştırmaları**, S.85 (Ağustos 1993), istanbul 1993, s.198-213 (baskıda resimlerin bir bölümünün yerleri kaymıştır. Derginin 87.sayısında bu hatalar "düzeltme" başlığı altında belirtilmiştir).
- “Türk sanatında görülen hayvan figürlerine "Gök ve Yer" sembolizmi açısından bir bakış”, **Türk dünyası Araştırmaları**, S.87, Aralık 1993, istanbul 1993,s.17-42.
- “Türk sanatında görülen horoz ve tavuk figürlerinin sembolizmi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.91, Temmuz 1994, s.26-29.
- “Türk sanatında görülen tavşan figürlerinin sembolizmi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.92, Ağustos 1994, s.26-31.
- “Türk sanatında görülen maymun figürlerinin sembolizmi”, **Türk dünyası Tarih dergisi**, S.94, Ekim 1994, s.44 - 50.
- “Türk sanatında kaplumbağa figürlerinin sembolizmi”, **Arkeoloji ve Sanat**, S. 62 / 63, İstanbul 1994, s.29-36.
- “Türk sanatında görülen tilki figürlerinin sembolizmi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.95, Kasım 1994, s.52-56.
- “Türk sanatında görülen yılan tasvirlerinin sembolizmi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.96, Aralık 1994, s.38-46.
- “Türk mitolojisi ve Türk sanatı”, **İnsan Bilimleri Araştırmaları Yeni Harran Çevresi**, S.7-8 (Ağustos-Kasım 1994), İstanbul 1995, s.31-37.
- “Türk sanatında köpek figürlerinin sembolizmi”. **Toplumsal Tarih**, C.3, S. 14, Şubat 1995, s.20-25.
- “Türk sanatında balık figürlerinin sembolizmi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.99, Mart 1995,s.53-60.

- "*Cemeteries of the Avar Period / 567-829 serisinin ilk iki kitabı*". **Bilge, S.4**, Ankara 1995, s.31 -33.
- "*Türk sanatında koyun, koç, keçi figürlerinin sembolizmi*", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S. 100, Nisan 1995, s.52-60.
- "*Türk sanatında görülen boğa (öküz, inek) figürlerinin sembolizmi*", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S.101, Mayıs 1995, s.53-60.
- "*Türk sanatında yırtıcı olmayan kuşların sembolizmi -1-*", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S. 102, Haziran 1995, s.53-60.
- "*Türk sanatında görülen geyik figürlerinin sembolizmi*", **Toplumsal Tarih**, S. 18, Haziran 1995, s.33-42.
- "*Türk sanatında yırtıcı olmayan kuşların sembolizmi, -2-*", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S. 103, Temmuz 1995, s.55-60.
- "*Orta ve iç Asya 'da "Hayvan Biçimine Girme " inancı ve Türk sanatı ile ilişkisi*", **M.S.Ü. Fen - Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S 2, Ocak 1995, s 59-93
- "*Türk sanatında fil figürlerinin sembolizmi*", **Toplumsal tarih**, S.23, Kasım 1995,s.9-17.
- "*Türk sanatında görülen deve figürlerinin sembolizmi*", **Türk Kültürü Araştırmaları Prof.Dr. Oktay ASLANAPA' ya Armağan**, Yıl XXXI / 1-2 (1993), Ankara 1995, s.95-104.
- "*Türk sanatı ve kültüründe ayı sembolizmi*", **Prof. Dr. Hakkı Dursun Yıldız Armağanı**, İstanbul 1995, s.159 -165.
- "*Ukok platosunda kazısı yapılmış üç yeni kurgan hakkında bir kitap*", **Türk Dünyası Araştırmaları**, S.96, Haziran 1995, s.181 - 206.
- "*Türk sanatında at figürlerinin sembolizmi*", **Türk Dünyası Araştırmaları**, S.98, Ekim 1995, s.171-219.
- "*Türk kozmolojisinde yer alan bazı unsurların Türk halılarındaki izleri*", **Türk Dünyası Araştırmaları - Prof.Dr. Faruk Sümer'e Armağan**, S. 100, Şubat 1996. s.227-237.
- "*Türkmenistan'a seyahat*", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, S. 118, Ekim 1996, İstanbul 1996, s. 19-25.
- "*Çağdaş Türkmenistan sanatının öncülerinden Kılıçmurad Yarmamedoglu*", **Sanatsal Mozaik**, S. 16, Aralık 1996, s.58-60.
- "*Çöl ortasında açan bir Türkmen gülü : Aşkabad*", **Tarih ve Medeniyet**, S.3 5, Şubat 1997, s. 16-20.

- “Avusturya koleksiyonlarındaki halıları tanıtan bir kitap - A book introducing the carpets in Austrian collections”. **Arış**, S. 1 , (Mart 1997), Ankara 1997, s.140-145.
- “Eski Merv' de Kız - Bibi Türbesi”, **Sanatsal Mozaik**, S.22, İstanbul (Haziran) **1997**. s.52-54.
- “Türk sanatında av sembolizmi”, **Arkeoloji ve Sanat**, S.76, İstanbul (Ocak-Şubat)1997,s.13-25.
- “Türkmenistan 'in Nisa (Nesa) kentine Sanat Tarihi tetkik seyahati”, **Bir- Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi**, S.8, İstanbul 1997, s.65-83.
- “Kırım arkeolojisi ve sanatı (Başlangıcından Altınordu devrine kadar)”, **Türk Dünyası Araştırmaları**, S.113, İstanbul (Nisan), 1998, s.89-130.
- “Azerbaycan 'in Şeki şehrindeki Han Sarayı üzerine gözlemler”. **Arkeoloji ve Sanat**, S.86 (Eylül-Ekim), İstanbul 1988, s.12-22.
- “Azerbaycan Sanat Tarihi inceleme seyahati -/- Sanata Yolculuk”, **Tarih ve Medeniyet**, S.55, İstanbul (Ekim) 1998, s.64-69.
- “Azerbaycan Sanat Tarihi inceleme seyahati -2- “ **Tarih ve Medeniyet**, S.56, İstanbul (Kasım), 1998, s.72-75.
- “Azerbaycan Sanat Tarihi inceleme seyahati -3- “**Tarih ve Medeniyet**, S.57, İstanbul (Aralık), 1998, s.68-71.
- “Kazakistan Sanat Tarihi inceleme seyahati”, **Tarih ve Medeniyet**, S. 63 , İstanbul, (Temmuz) 1999, s. 66-74.
- “Türk-Çin Sanatı İlişkileri”, **W.Eberhard, Çin Simgeleri Sözlüğü** (Çev. A. Kazancıgil-A. Bereket), İstanbul 2000, s.355-388 (Makale kitabın Türkçe baskısına ek olarak yayınlanmıştır).
- “Kırgızistan Notları -1- “. **Tarih ve Düşünce**, S.6, İstanbul 2000, s.70-76.
- “Kırgızistan Notları -2- “. **Tarih ve Düşünce**, S.7, İstanbul 2000, s.66-73.
- “Kırgızistan Notları -3- “. **Tarih ve Düşünce**, S.8, İstanbul 2000, s.68-75.
- “Ordu 'nun Mesudiye İlçesi/ Kale Köyü 'nde bir Türkmen kalesi, mezartaşları ve üç mezar anıtı”, **istanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, 1995-2000, istanbul 2000, s.81-136.
- “Kırgızistan'da Taş Ribat”, **Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu Armağanı Sanat Yazılan**, (Edit, M. Denктаş-Y.Özbek), Kayseri 2001, s.173-186
- “At ve Koç/Koyun şekilli mezar taşlarının sembolizmi”, **Toplumsal Tarih** s.94, Ekim 2000.

- “*Göktürk Sanatında dini nitelikli heykeller ve tasvirler*”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-bellekten 2000**, Ankara 2001, s.95-146
- “*Azerbaycan/Mereze’de Diri Baba Türbesi*”, **Bellekten**, C.LXV, s.243, Ağustos 2001, Ankara 2002
- “*Orta ve İç Asya’ da Kazı ve Araştırmalarda Elde Edilen Materyale Göre Erken Devir Türklerinde Çizme*“, **Ortaçağ’ da Anadolu – Prof. Dr. Aynur Durukan’ a Armağan**, H. Ü. Edebiyat Fak., Sanat Tarihi Bölümü, Ankara 2002,s.185 – 200
- “*Göktürk Sanatı*“, **Türkler** (Edit. H. C. Güzel – K. Çiçek – S. Koca), C. 4 , Yeni Türkiye Yay., Ankara 2002,s. 91 –99.
- “*Hun Sanatı*“, **Türkler** (Edit. H. C. Güzel – K. Çiçek – S. Koca), C. 4 , Yeni Türkiye Yay., Ankara 2002, s. 54 – 76.
- “*Stseni borbi i simbolika v Osmanskikh miniaturah- Figting Scenes and Symbols in Ottoman Miniatures (Rusça makale)*“, **Kulturniye Tsennosti – Cultural Values- Mejdunarodny Ejegodnik – International Annual, 2000 – 2001**, Evropeyskiy Dome- European House, St. Petersburg, 2002, s. 91 – 100.
- “*Türk Sanatında görülen Devlet simgeleri*“, **Kutadgubilig Felsefe – Bilim Araştırmaları**, S. 4, Ekim 2003, İstanbul 2003, s.229 – 258.
- “*Türk sanatı ve sembolizminde kedi*“, **Toplumsal Tarih** , S. 123, Mart 2004, İstanbul 2004, s.72-77.
- “*Türk sanatı ve sembolizminde kedi Selçuklu ve Osmanlı Sanatında kedi*“, **Toplumsal Tarih**, S. 124, Nisan 2004, İstanbul 2004, s.40-45.
- “*Karahanlı Devri Orta Asya Türk Seramik Sanatı Üzerine*“, **Archaeology and Art Magazine-Arkeoloji ve Sanat**, Sayı 118, Kasım-Aralık 2004, İstanbul 2004, s.86-103.
- “*Türk mitolojisi ve sanatında tanrıça fikri*“, **Varlık** , S. 1164 , Eylül 2004, İstanbul 2004, s.17 – 21.
- “*Eski Türklerde Ölüm*“, **Cogito Yapı Kredi Yayınları Üç Aylık Düşünce Dergisi**, S. 40, Yaz 2004, İstanbul 2004, s.244 – 268.
- “*Türk Tasvir Sanatında Dinsel Güç İmgeleri*“, **Sanat Dünyamız** , S. 97, Kış 2006, s. 108-123.

- Kurgan ve Balık (Ordu-Balık) Terimleri (İsimleri) Üzerine Düşünceler*,**Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk Sanatı ve Kültürü Prof. Nejat Diyarbekirli'ye Armağan** (Editörler Yaşar Çoruhlu-Nalan Türkmen-Nuri Seçgin-Anıl Yılmaz),Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2006, s.103-110 + 2 fotoğraf.
- Türk Sanatı'nda 'Dünyayı Taşıyan Hayvan' Teması*, **Fen-Edebiyat**,MSGSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi, S.6, MimarSinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,İstanbul 2008, s.73-84.
- *Yeni Dönem Kars/ Ani Kazıları 2006-2009 Yılı Çalışmalarına Kısa Bir Bakış, Türk Dünyası Araştırmaları-Prof. Dr. Oktay Aslanapa Özel Sayısı* (Derleyen Yaşar Çoruhlu), S. 183,Kasım Aralık 2009,İstanbul 2009, s.47-86.
- Orta Asya'dan Anadolu'ya Kürevî-Konik Kaplar ve Yeni Dönem Kars/Ani Kazılarından Elde Edilen Örnekler*, **Anadolu ve Çevresinde Ortaçağ**, S.4, Anadolu Kültür Varlıklarını Araştırma Derneği, Ankara 2010, s.123-158.
- Bezeklik XIX. Tapınak'da Bulunan Ejderha Figürlü Uygur Duvar Resmi*, **Özsait Armağanı-Mehmet ve Nesrin Özsait Onuruna Sunulan Makaleler** (Haz. H. Şahin-E.Konyar-G.Ergin), Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Antalya 2011.
- “*Sanat Tarihi Metodolojisi*”, **Tarih Nasıl Yazılır ? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji** (Editör: ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul 2011(2.baskı), s.319-329.
- “*Mimarlık Tarihi Metodolojisi*”, **Tarih Nasıl Yazılır ? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji** (Editör: ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul 2011(2.baskı), s.331-337.
- “*Türk Mitolojisi*”, **Turki Dünyesi Almanah-Turkic World Almanac, Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı Türkik Akademisi**, Alma Ata 2013, s.316-327.
- Hun Sanatı'nın Bir Şaheseri: Kargalı Diademi*, Türk Dünyasından Halil Açıkgöz'e Armağan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2013, s.163-176.
- İç Asya Kurganlarından Çıkarılan Halı ve Dokuma Materyallerinin Anadolu Türk Halı ve Dokuma Sanatları Bakımından Önemi*,**Prof. Dr. Selçuk Mülayim Armağanı-Sanat Tarihi Araştırmaları**, Lale Yayıncılık, İstanbul 2015, s.241-264.

- “*Türk Sanatında Tavaf Ritüelinin Yeri*”, **İslam Öncesinden Çağdaş Türk Dünyasına-Prof. Dr. Gülçin Çandarlıoğlu’na Armağan** (2. Baskı), Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2015, s.63-79.
- “*Türkmenistan’ın İpek Yolları Üzerinde Şehirleri ve Mimari Eserleri*”, **İpek Yolu** (Editör A. Taşağıl), **Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayını**, İstanbul 2015, s.291-320, kaynakça s.520-521.
- (K. Çoruhlu ile birlikte), *Antalya / Güzeloba Mezarlığı’nda Orta Asya Türk Taş Heykelleri Geleneğine Bağlanan Bir Mezar Taşı*, **Journal of Archaeology And Art- Arkeoloji ve Sanat**, S. 150, Eylül-Aralık 2015, İstanbul 2015, s.99-110.
- Tendeki Desen Dövme*, **National Geographic – Türkiye**, S.166, Şubat 2015, İstanbul 2015, s.38-53.
- “*Türk Atışı*”-*Türk Sanatı’nda “Geriye Dönerek Ok Atma” Teması*, **Türk Dünyası Araştırmaları-Researches About The Turks All Around The World**, C.113, S. 222, İstanbul 2016, s.8-28 (EBSCO publishing-TUBİTAK/ULAKBİM-ASOS Sosyal bilimler Endekselerince taranan süreli yayın).
- Türk Dünyası Halı ve Düz Dokuma Yaygılarında Kozmolojik ve Simgesel Anlamı olan Bazı Motif Şekil ve Düzenlemeler Üzerine Düşünceler*, **Azerbaycan Xalçası**, C.6, No 20, 2016, Bakü 2016, s.110-131.
- *Circumambulation in Turkish Art*, **Yaşar Coşkun’a Saygı Yazıları- Dokuz Eylül Üniversitesi Kafkasya ve Orta Asya Arkeoloji Araştırmaları Merkezi**, İzmir 2017, s.115-135.

ANSİKLOPEDİ MADDELERİ:

- *iki büyük mezar anıtı*, **Thema Larousse - Tematik Ansiklopedi**, C.6, İstanbul, 1993 -1994, s.214-215.
- *Danışmendli mimarisi*, **Thema Larousse - Tematik Ansiklopedi**, C.6, İstanbul, 1993-1994, s. 220-221.
- *Saltuklu mimarisi*, **Thema Larousse - Tematik Ansiklopedi**, C.6, İstanbul, 1993 -1994, s. 222- 223.
- *Kervansaraylar*, **Thema Larousse - Tematik Ansiklopedi**, C.6, İstanbul, 1993 -1994, s. 246-247.
- Macar Enstitüsü*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C. 5, İstanbul 1994,s. 234.

- *Mezarlıklar*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C. 5, İstanbul 1994, s. 442-445.
- *Rus Arkeoloji Enstitüsü*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C.6, İstanbul 1994, s.368.
- *Serpuş Müzesi*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C. 6, İstanbul 1994, s.532-533.
- *Şehir Müzesi*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C.7, İstanbul 1994, s.143b
- *Topkapı Mezarlığı*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C.7, İstanbul 1994, s.280.
- *Türbeler Müzesi*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C.7, İstanbul 1994.S.312.
- *Türk Karikatür ve Mizah Müzesi*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C. 7, İstanbul 1994.S.314.
- Yahya Kemal Müzesi*, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, C.7, İstanbul 1994, s. 413.
- İsfahan Cuma Camii*, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 22, İstanbul 2000, s.504 – 506.
- Kapı*, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 24, İstanbul 2001, s.341 – 342.
- Kasır*, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C. 24, İstanbul 2001, s. 555-558.

ÇEVİRİLER:

- S.Nakamura, *Pushapa - Puja : Budizm 'de Çiçek Adakları*, (Çev. Yaşar Çoruhlu), **Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi**, C. II, S.6, Aralık 1989, s.53-54.
- J.Hackın, *Orta Asya 'da Budist Mitoloji*, (Çev. Yaşar Çoruhlu), **Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi**, S. 11 (Aralık 1992), İstanbul 1992, s.49 53.

SÖYLEŞİ:

- Mitolojinin metafizik boyutları-Sanat Tarihcisi Yaşar Çoruhlu ile mitoloji üzerine söyleştik*, **Metafizik Magazin**, S. 3, Mayıs 2004, İstanbul 2004, s.22-24

ARAŞTIRMA-İNCELEME SEYAHATLERİ:

- Macaristan : Doğu Avrupa Türk Sanat Tarihi ve Arkeolojisi üzerine incelemeler.
- Türkmenistan: AŞkabad, Nisa, Merv kentleri ve yakın çevresinde Türk sanat Tarihi ve Arkeolojisi konularında incelemeler. 02.08.1996- 22.08.1996.
- Azerbaycan: Türk Sanatı Tarihi ve Arkeolojisi üzerine incelemeler. 15.07.1997-05.08. 1997.
- Kazakistan: Türk Sanatı tarihi ve Arkeolojisi üzerine incelemeler. 18.07.1998-10.08.1998.
- Kırgızistan: Türk sanatı Tarihi ve Arkeolojisi üzerine incelemeler. 18.07.1999-12.08.1999.
- Kırım ve Ukrayna
- Romanya ve Moldavya
- İran, Sanat Tarihi İnceleme Seyahati, 2014

KONFERANSLAR:

- Türkmenistan inceleme seyahati. Sanat Tarihi Demeęi Konferanslar serisinden Taksim Ak Sanat'ta konferans. 1997.
- Türkmenistan İnceleme Seyahati, Marmara Üniversitesi Türkiyat Enstitüsünde konferans, 1997, Göztepe kampüsü, Türkiyat Enst.
- Türkmenistan İnceleme Seyahati, ayrıca M.S.Ü.Fen - Edebiyat Fakültesi Türk Sanatı Tarihi Araştırma Merkezinde ve Arkeoloji - Sanat Dergisi konferanslarında (Azerbaycan ile birlikte) iki kez daha anlatılmıŐtır.
- Azerbaycan Sanat Tarihi İnceleme Seyahati, Sanat Tarihi Demeęi Konferansları serisinden Taksim Ak Sanat'ta 1998. Bu inceleme seyahati ayrıca M.S.Ü. Türk Sanat Tarihi Araştırma Merkezi'nde de anlatılmıŐtır.
- Kazakistan Sanat tarihi inceleme Seyahati, Sanat Tarihi Demeęi konferanslarından olmak üzere Kadıköy Belediyesi Kültür-Sanat merkezinde anlatıldı. 1999.
- Kırgızistan Sanat Tarihi inceleme Seyahati, M.S.Ü.,Arkeoloji ve Sanat Tarihi öğrenci kulübünün daveti üzerine M.S.Ü. Oditoryumunda konferans olarak sunuldu. 2000. Aynı yılın 14 Martında Nevruz toplantısında istek üzerine bu konferans tekrarlanmıŐtır.

- Orta Asya' dan Bir Kesit : Kırgızistan, Türkiye tarihi Evleri Koruma Derneği 6 Şubat 2001.
- Türk Sanatında savaş ve barış sembolleri, Tarık Zafer Tunaya Konferans salonu-Kutadgu Bilig Felsefe Araştırmaları Dergisi,2003.
- Türk kozmolojisinin Türk sanatındaki izleri, Rehberler odası 2003.
- Türk Mitolojisinde Evren Sembolizmi, İstanbul, Yeditepe Üniversitesi, sosyal Antropoloji Bölümü.
- Türk kozmolojisinin Türk sanatındaki izleri, Rehberler odası 2003.
- Göktürk Taş Heykellerinin Sembolizmi,Kayseri Erciyes Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü
- “Türklerde Kurganlar”, Kayseri Türk Ocağı
- İstanbul Türk Ocağı
- Orta ve İç Asya'da Çadır Tipi Evin Ortaya Çıkışı ve Türk Topluluklarındaki Durumu, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi , Mimarlık tarihi Anabilim Dalı, Anadolu Dışı Türk Devletlerinde Mimarlık ve Sanat Sorunları Konferans Dizisi, 19 Aralık 2005.
- “Orta ve İç Asya'da Türk Taş Heykelleri”, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Karabük Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü
- “Türk Sanatında Güneş ve Ay”, Ankara Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.
- “Türk Kurgan Mimarisi”,Sakarya Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü
- Prof. Dr. Oktay Aslanapa'nın Eserlerinin Türk Sanatı Tarihi Açısından Değerlendirilmesi”, İstanbul,Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
- Orta Asya Türk Resim Sanatı”, İstanbul, TAÇ Vakfı.
- Türk Kaya Resimleri, İstanbul, Aydın Üniversitesi
- Türk Şaman Davulları, Ortak Yaşamı Geliştirme Vakfı-Kabalıcı Yayıncılık

PROJE:

- Türkmenistan Eski Merv'deki Sultan Sancar Türbesi Restorasyon projesinde Sanat Tarihi Danışmanlığı görevi yapıldı, 2001 – 2005.
- Doktora Tezi Projeleri danışmanlığı yapıldı. MSGSÜ.

ARKEOLOJİK KAZI VE YÜZEY ARAŞTIRMALARI:

- Ordu / Mesudiye YüzeY Araştırmaları 1992 (Prof. Dr. Mehmet Özsait Bşk. da)
- Balıkesir Ören Kazısı (Engin Beksaç-Tülin Çoruhlu Başkanlığı'nda 2001 – 2006).
- Kars Ani Kazıları Kazı Başkanlığı 2006-2010
- Antalya İli Mezarlıklarında Bulunan Damgalı, Simgeli, İşaretili ve Süslemeli Mezartaşları 15-30 Eylül 2015 (Bu çalışma 2017 Ağustos ayından itibaren devam ettirilecektir).

Katıldığı Televizyon Programları-belgeseller :

TRT 2 Televizyonu : Bayramlar ve Renkler üzerine yapılan iki belgeselde röportaj-konuşmacı .

Pana Film : Türkiye Jokey Kulübünün isteği üzerine yapılan ve CNN-Türk ve kulübün kendi kanalında yayınlanan Türk Kültüründe at ve atçılık konularının ele alındığı belgesel filmde konuşmacı bilim adamı olarak yer alınmış ayrıca at kültürü ile ilgili görüntü malzemeleri verilmiştir.

Biri Bize Anlatsın : NTV de Beyazıd Öztürk' ün sunduğu, Türk Kahramanlar konulu popüler programda, bilim adamı konuk konuşmacı .

Aydın Bakışı: TRT 2 Televizyonu, çalışmalarımızın anlatıldığı bölümde konuk-konuşmacı.

Ceviz Kabuğu : Hulki Cevizoğlu'nun Avrasya Televizyonu'ndaki programında Türk Mitolojisi konusunda konuk bilim adamı (konuşmacı).

Ani Belgeseli: TRT 2 Televizyonu-röportaj.

TRT 2: Servet Somuncuoğlu'nun hazırladığı belgesel için Ankara Beypazarı İlçesi Kaya Resimleri ve kurgan tipi mezarlar üzerine belgesel çekiminde çalışma ve kaya resimleri üzerine konuşma çekimi.

-Öteki Gündem Programı, Pelin Çift'in hazırladığı programda Türk Mitolojisi üzerine 4 saatlik program.

-Ulusal Kanal, Türk Mitolojisi Üzerine program.

İdari Görev ve Üyelikler :

1. MSGSÜ Fen – Edebiyat Fakültesi, Fakülte ve Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliği. **2005.**
2. İstanbul Anıtlar II. Bölge Kurulu Sanat Tarihçisi Üyesi . Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilci üyesi . 2005 - 2010.
3. Topkapı sarayını Sevenler Derneği Üyesi (sona erdi).
4. MSGSÜ Türk Sanatı Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü.

Dergi Hakemlikleri :

- MSGSÜ. Fen – Edebiyat Fakültesi, Fen - Edebiyat Dergisi.
- Arkeoloji ve Sanat Dergisi , İstanbul Sanat Tarihi Yazı Kurulu Üyesi.
- Tarih ve Düşünce Dergisi , Yazı Kurulu üyesi.
- Ege Üniversitesi, Sanat Tarihi Dergisi
- Vakıflar Dergisi
- Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi

Verdiği Lisans ve Lisansüstü Düzeydeki Dersler (Son Şekilleriyle):

Lisans :

- Türk Mitolojisine Giriş, STA 127, 2 kredi I. Sömestre.
- İslam Öncesi Türk Sanatına Giriş, STA 121, 2 Kredi, I. Sömestre.
- 10 – 14. Yüzyıl Asya Türk Sanatı, STA 239, 2 Kredi, 3. Sömestre.
- Çin sanatı, STA 309, 2 Kredi, 5. sömestre .
- Türk Mitolojisinde Temel Konular, 2 Kredi , 2. sömestre.
- İslam Öncesi Türk sanatının Gelişimi, 2 Kredi, 2. sömestre.
- 14-20 Yüzyıl Asya Türk sanatı, 2 Kredi , 6. sömestre .
- Hint sanatı, 2 Kredi. 6. Sömestre .

Yüksek Lisans :

- Asya Türk Arkeolojisi , 4 Kredi I. Dönem. (2007-2008 Öğretim Yılı'ndan itibaren bu dersin yerine “Türklerde Kurgan Mimarisi” konulu bir ders anlatılacaktır.)
- Türk sanatında Semboller, 4 Kredi , II. Dönem.

Doktora :

- Türk sanatında İkonografi Araştırmaları I-II, 4 Kredi I ve II. Dönem (Bu dersin ikinci döneminde 2007 – 2008 öğretim yılından itibaren “ Orta Asya Türk Resmi “ konulu bir ders anlatılmaktadır.)
- Orta Asya Türk Resim Sanatı.
- Türk Duvar Resimleri

Başka Üniversitelerde Konuk Öğretim Üyesi Olarak Verdiği Dersler :

- Sakarya Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü' nde Yüksek Lisans Dersleri (“Orta Asya Türk sanatı” ve “Türk Mitolojisi” konulu dersler).

